

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**S. Augustinus, Episcopus in Africa Hipponensis, Veritatis
Evangelico-Catholicæ In Potioribus Fidei Controversiis
Testis Et Confessor, Contra Bellarminum Et Alios
Scriptores Papæos, antiquos pariter & ...**

Reiser, Anton

Francofvrti, 1678

Lib. II. cap. 10. de Silentio earum in scripturâ

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72506)

verba: Sicut solus DEI Filius factus est Filius hominis, ut nos secum Dei filios faceret; ita pro nobis solus suscepit sine malis meritis poenam, ut nos per Ipsum sine bonis meritis consequeremur Gratiā. Bellarminus respondet, loquitur Augustinus, ut ipsa clamant verba, de remissione peccatorum, quam in Iustificacione accipimus, cum ad Gratiā sine ullis nostris bonis meritis pervenimus, quam remissionem nemo Catholicorum ab Indulgentiis vel à Sanctis expectat, sed omnes in unum Christum integrè referunt. Utrobique, ut dixi, eadem oberrat chorda, suisque innititur hypothesibus, ante jam subrutis, ostensum est enim, Augustini etiam autoritate, post remissionem à Deo peccati culpam, non remanere ejus poenam propriè dictam, à Christo sufficienter expiatam; inque hac actione culpam à poenā, & hanc ab illa divelli nec posse nec debere, sed illa plenariè sublatā hanc quoque non amplius attendi, id est, neque satisfactione vel satisfacione, ad ejus expiationem, quin imò neque ullā satisfacione pecuniariā pro ejus redemptione & ficticio Indulgentiarum thesauro opus esse. Hinc quidquid Bellarminus excipit, distinguens inter remissionem peccati vel culpæ per Christi solius meritum, & inter remissionem poenæ per Indulgentias è thesauro Satisfactionum & Satisfacionum Christi & simul Sanctorum, id est, per satisfacionem pecuniariā in defectu propriæ Satisfactionis & Satisfacionis, interveniente singulari gratiā benefici Dispensatoris impetrandam, nihil omninò valet, & præsupposita remissionis peccatorum plenitudine & sufficientia per se cadit, & stare nulla ratione potest. De exemplo Cornelii, quo impertinenter planè hic utitur Bellarminus, suo infra loco circa Controversiæ de Auxiliis Gratiæ excussionem, ex Augustino agetur, cujus ea inter testimonia contra Indulgentias à Calvino laudata manent inconcussa, qui dum nullius Martyris Sanguinè in remissionem peccatorum scribit fuisse fufum, atque solum commendat Christum, quod poenam, videlicet Mortis, in se sine malis susceperit meritis, nimirum peccatis, eum in finem, ut nos homines per ipsum (& non per alium) sine bonis (vel nostris, vel aliorum) meritis, adeoque sine nostris vel aliorum Satisfactionibus & Satisfacionibus ex Indulgentiarum Satisfacione pecuniariā redimendarum thesauro dispensandis & adplicandis, à Deo consequeremur remissionis peccatorum & quoad culpam pariter & poenam, & hinc etiam æternæ Beatitudinis gratiam & gloriam; necio, quid contra hanc minimè spirituales Mercaturam atque impias Indulgentiariorum fraudes manifestum magis scribi potuerit?

CAPVT DECIMVM,

De

Silentio Indulgentiarum. in Verbo Dei.

Quæ capite octavo antecedente ex Augustini *Enchiridio* ad demonstrandam Indulgentiarum pro defunctis in Purgatorio utilitatem habet Bellarminus, supra jam ex debito sunt discussa. Iam porrò videndum, quid de autoritate negantis argumenti in hac Controversiā sit statuendum, quo *Chemnitium* ex Augustino usum esse scribit Bellarminus. Tractavit in genere hanc rem peculiari tractatu laudatus supra non semel Sorbonista Lannojus, interque plura ex Augustino testimonia, quæ inservire videbantur Instituto, hoc imprimis è secundo Ejus de Trinitate libro commendavit: *Pater solus nusquam legitur missus. Et postea: Ideo nusquam est scriptum, quod Deus Pater major sit Spiritu Sancto, vel Spiritus Sanctus minor sit Deo Patre, quia non sic adsumta est creatura, in qua adpareret Spiritus Sanctus, sicut adsumtus est filius hominis.* Post innumeros ferè alios hujus argumenti negantis observatores ipsum quoque Bellarminum citavit testem, his verbis utentem: *In tota Scriptura non est unum verbum, quo plebi detur auctoritas Episcopos vel Presbyteros creandi.* Cætera Ejusdem ibi exhibita cum pluribus non attendo, ad præsentem materiam me conferens. Scribit autem Bellarminus, *Chemnitium* in hujus argumenti ad hanc Quæstionem adplicandi usum sequentia Augustini verba objicere: *Si quis de quacunque re, quæ pertinet ad Fidem Vitamque nostram, si vel Angelus è Cælo vobis aduvertiaverit præter, quàm quod in Scripturis Legalibus & Evangelicis accepistis, anathema sit.* Ut huic Apostoli Oraculo à Sancto Patre ad sui temporis homines egregie adplicato occurrat Bellarminus, dum aliud non habuit, quod reponat, Augustinum opponit Augustino. Nos, inquit, *Ipsum eundem Augustinum respondentem adducemus: Ipse enim alibi scribit, illud præter, quàm non significare plus, quàm sed contra, quàm, Verba augustissimi Doctoris hæc sunt: Non ait Apostolus, plus, quàm accepistis, sed præter, quàm quod accepistis. Nam si illud diceret, sibi metipso præjudicaret, qui cupiebat venire ad Thessalonicenses, ut suppleret; quæ illorum Fidei defuerunt.* Sed, qui supplet, quod minus erat, addit; non, quod

L. IV. c. 4.

c. 5. & 6.

Lib. I. de Pôr. Rom. cap. 6.

Lib. III. contra lit. Petil. c. 6.

Tract. 98. in Joh.

Kkk

quod

Lib. II.
de Bapt.
c. Donat.
cap. 7.
Lib. IV.
cap. 24.
lib. I. con-
tra Cresc.
cap. 33.

quod inerat, tollit. Qui autem prætergreditur regulam Fidei, non accedit in via, sed recedit de via &c. Addit de suo Bellarminus: Non igitur anathema dicitur iis, qui credunt aliquid, quod non invenitur expressè scriptum in Sacris Literis, sed iis, qui credunt aliquid, quod repugnat Sacris Literis. Nam idem Augustinus alibi scribit: Multa non inveniuntur in Literis Apostolorum, neque in Conciliis posteriorum, & tamen quia per universam custodiuntur Ecclesiam, non nisi ab Ipsis tradita & commendata creduntur. Et iterum ibidem: Quod universam tenet Ecclesia, nec Conciliis institutum, sed semper retentum est, non nisi auctoritate Apostolica traditum decentissimè creditur. Denique alibi iterum: Quamvis de Scripturis Canonicis non proferatur exemplum, earundem tamen Scripturarum a nobis tenetur veritas, cum hoc facimus, quod universæ placuit Ecclesie, quam ipsarum Scripturarum commendat auctoritas. Equidem de hoc Pauli, & exinde Augustini Oraculo contra Bellarmini exceptiones in primâ de Verbo Dei & Traditionibus Controversiâ generali actum est, & tamen super adhuc est, quod ibidem dictis breviter adjiciatur, responsumque Bellarmino ibi datum uberius confirmetur. Nimirum non bene Augustinus opponitur Augustino, qui de hoc Apostoli Oraculo semper idem sensit, nullibi autem particulam præter in eius explanatione per contra intelligendam docuit, id quod accuratior locorum, ad quæ Bellarminus provocat, inspectio ostendit. aliud certè est plus, quod Sanctus Doctor non vult ab Apostolo exclusum, aliud contra, quod Apostolus etsi non nominatim hic tamen subintelligendum esse præsupposuit. Omne videlicet, quod contra Evangelium à se prædicatum esse scivit, scivit esse etiam præter Evangelium à se prædicatum; at non vice versâ, omne quod præter illud est, esse etiam contra illud, eique è diametro oppositum & contrarium. Et tamen anathema dixit eis, quicumque non contra, sed præter Evangelium aliquid, quasi ad Fidei salvificæ doctrinam pertinens ausi fuerint docendo proponere, id quod ex Chrysostomo, quem in primis sequitur Theophylactus, Cornelium à Lapide supra diximus observasse. Ubi verò Pater augustissimus notat, Apostolum non particulâ plus, sed præter in hoc usum esse Oraculo, adeoque plus Evangelio à se prædicato super addi posse, cometsipso concessisse, de majori lumine Fidei & gradu Cognitionis salvificæ, non de alicujus doctrinæ ad Evangelium ab Apostolo prædicatum super additione intelligi debet, Apostolo suæ mentis optimo interprete, qui dum ad Thessalonicenses venire cupiebat, ut suppleret, quæ illorum Fidei defuerant, digressum ad id ipsum intendit; incrementum videlicet Fidei & Cognitionis, quam ex Evangelii prædicatione jam hauserant, per vivæ vocis repetitionem unice respiciens. Quæ in cæteris contra Donatistas locis in materiâ rebaptizationis hæreticorum habet Augustinus, impertinentissime, ut antehac monui, ad præsens Institutum trahuntur. Agitur enim ibi non de rebus Fidei, & quæ ad credendum proponuntur, sed de questione Juris, an hæretici vel venientes ab hæreticis rebaptizandi sint, & quia olim Cypriani tempore in Africa rebaptizati fuerunt, rectene id factum sit, idemque porro fieri debeat? Ubi dum Augustinus ad Ecclesiæ provocat auctoritatem, hæreticorum sine Baptismi traditione defendens receptionem, quasi rem ab Apostolica traditione provenientem, & hinc sine omni contradictione tenendam, nihil plane agit, quo doctrinæ alicujus ad Fidem pertinentis, in Sacris tamen Literis per expressum non traditæ receptionem persequere alicui voluisse posset videri. Accedit, quod in ultimo contra Cresconium testimonio Augustinus loquatur ex certâ hypothesi, quam particula quamvis expressit, in proximè antecedentibus manifestissime in hoc eodem negatæ rebaptizationis hæreticorum argumento ad Sacras provocans literas, dum scripsit: Sequimur sanè nos in hæc veritatem Canonicarum Scripturarum certissimam auctoritatem. Si Nundinatores Indulgentiarum suas exponendo merces, quibus Simpliciorum loculos emungunt, suosque ditant, singularibus Encomiis thesaurum, ex quo depromere se dicunt alienarum Satisfactionum & Satisfactionum pro satisfactione pecuniaria adplicationes, in tempus longum & tantum non plane infinitum, ipsumque transcendens ævum commendantes, his Augustini verbis vere possent uti, tum de alio solliciti cogereur esse responso. Nunc, quia id facere non possunt neque audent, nisi in aperta luce fallum dicere velint, ac sibi metipsis laborem demonstrationis præstitum impossibilem, utpote adfirmantibus imponere, fateantur, id quod fateri eos necessum est, Augustini auctoritatem hic nihil sibi prodesse, imò potius obesse, à que partibus Evangelicorum stare, id quod insuper alio adhuc testimonio huc pertinente & parallelo breviter erit ostendendum, ubi Sanctus Pater contra eosdem Donatistas sequentia utrisque legitur: Hoc nobis ex Canone Divinorum librorum legant, tot Civitates, quæ usque ad hodiernum Diem Baptismum per

de Unit.
Eccles.
cap. 15.

per Apostolos sibi consignatum tenuerunt, propter Afrorum incognita sibi crimina periisse à fide Christi, & denuò baptizandos esse à parte Donati, ac inde ceteris gentibus, quæ nondum audierunt, predicandum esse Evangelium. Hoc nobis legant. Et post aliqua, ubi eos hoc non posse ostendit, notanter in rem hanc subjunxit: restat ergò, ut non ex Divinis Libris, sed ex vobis ista dicatis; proinde respondebitur dignissimè, Anathema sitis. Tenent enim Ecclesie Apostolico labore fundatæ, cum quantà sibi predictum sit curà: Si quis vobis evangelizaverit præter, quàm quod accepistis, anathema sit. Plura his non addo, ne & hic Lectoris studiosi iudicio nimis videar distere, Est huius observatione contentus, quam post vindicata jam Augustini è Commentario in Johannem verba Oraculo huic Apostolico adscripsit: Notandum, ex hac Apostoli Sententiâ sumi posse generalem quandam rationem explorandi doctrinam Religionis. Earatio seu regula est, omnem Doctrinam, quæ præter Doctrinam antiquitatis traditam adfertur, esse rejiciendam; eam vero, quæ cum Doctrinâ à Majoribus acceptâ consentit, recipiendam esse & adprobendam. Quæ verba si de Antiquitate Biblicâ ac Majoribus in eadem commendatis, Prophetis nimirum & Apostolis intelligantur, rectè se habent, & sic Doctrina, de quâ hic agitur, Indulgentiaria omninò ex finibus Ecclesie, tanquam præter Doctrinam Prophetarum & Apostolorum intrusa & obtrusa, erit ejicienda. Quod in fine capitis de Scopo secundæ Petri Epistolæ, ex quâ contra Indulgentias etiam argumentatus est Chemnitius, ex Augustino monet Bellarminus, eam, ut & Jacobi & Judæ Epistolas adversus eos scriptas esse, qui solâ Fide homines salvari posse existimabant, do eo in Quæstione circa necessitatem Bonorum Operum ad impetrandam Salutem æternam intrâ dicetur.

CAPVT DECIMVM ET QVARTVM,

De

Indulgentiarum reprobatione ex Psalmo quadragesimo

octavo vel nono.

IN præcedente iterùm capite, ut pænæ residuum post culpæ remissionem defendat, provocat Bellarminus ad ea Augustini ex *Enchiridio*, & in Psalmum quinquagesimum primum *Enarratione* testimonia, quæ suprâ jam ex debito sunt vindicata, adeòque hic ob repetitionis fastidium prætermittenda. Ad eum igitur accedimus locum, quem Bellarminus à *Chemnitio* contra Indulgentias adduci monet, circa cujus explicationem Augustini intercedit autoritas, quam Bellarminus sibi adplicare conatur, quo autem successu, sequens Examen breve ostendet. Estis Regii Platis, qui negat, posse fratrem redimi à fratre, aut pretium redemptionis ejus Deo persolvere. Ex hoc probari existimat Chemnitius, inquit Bellarminus, non posse satisfactiones Sanctorum adplicari ad reatum pænæ pro aliis expiandum. Sed facilis est responsio, addit Bellarminus; nam tribus modis explicari potest & solet ea Sententia. Rectius eum indicasset modum, quo ad mentem Scriptoris Divini ex contextu debet explicari. Nos jam missis duobus prioribus de tertio tantùm videbimus, utpotè Augustini autoritate fulto, quam Bellarminus ita exhibet: *Tertia Explicatio est Augustini primâ in hunc Psalmum Concione, qui interpretatur, Frater non redimit; redimet homo? id est, si Christus, qui Frater noster fieri est dignatus, non te redimit, expectas, ut te redimat alius homo? Non dabit Deo placationem suam, nec pretium redemptionis animæ suæ ille, qui confidit in virtute suâ, & in multitudine divitiarum suarum.* At hucusque, subjungit Bellarminus, Expositio Augustini neque causam Chemnitii, neque nostram juvat; loquitur enim de liberatione impii à captivitate peccati, & dicit, non posse impium, qui in suâ virtute confidit, liberari, nec à se, nec ab alio, cum à Christo liberatus non fuerit; non defectu Christi, qui pro omnibus est mortuus, sed defectu impii, qui redemptionem sibi noluisset adplicari. Nos autem, ita pergit Bellarminus, in disputatione de Indulgentiis nõ loquimur de liberatione impii, sed de liberatione hominis justificati à reatu pænæ temporalis, de quâ in sequentibus verbis loquitur Augustinus, quæ hæresin Chemnitii manifestè refellunt: *Qui sunt, qui dant pretium redemptionis animæ suæ? quibus ait Dominus, Facite vobis amicos de Mamônâ iniquitatis, ut & ipsi recipiant vos in* Luc. 18. *æterna Tabernacula. Illi dant pretium animæ suæ, qui non cessant facere Eleemosynas. Ideò illos, quos per Timotheum monet Apostolus, noluit esse superbos, ne in abundantia divitiarum gloriantur; denig., quod possidebant, noluit apud illos veterascere, sed aliquid ex eo fieri, ut esset pretium redemptionis animæ illorum. Thesaurizent sibi fundamentum bonum in futurum, ut* 1. Tim. 6. *veram apprehendant vitam; sic dabunt pretium redemptionis animæ suæ.* Itaque Augustinus

Kkk 2

non